

ELŐFIZETÉS:
 Egész évre . . . 6 ft.
 Fél évre 3 ft.
 Negyed évre . . 1 ft. 50 kr.
 A lap szellemi részét illető
 küldemények a szerkesztő-
 nek, anyagiak a laptulaj-
 donosnak küldendők.

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ POLITIKAI KÖZLÖNY.

HIRDETÉSI DIJ:
 egy 1 hasábos petit sor 10 kr.,
 többszöri hirdetésnél olcsóbb.
 Nyiltér sora 25 kr.
 Bélyegdíj minden hirdetésnél
 30 kr.
 A hirdetések Bittermann
 Nándor könyv- és könyvnyom-
 dászatjában és a szerkesztőnél fogad-
 tatnak el.
 Kéziratok nem küldetnek vissza.

Egyes szám ára 10 kr.

Megjelen minden kedden és pénteken.

Egyes szám ára 10 kr.

Egész emberek!

Korunknak, mely oly komoly és oly nehéz követelményekkel lép gyermekei elé, egész emberekre van szüksége, oly emberekre, akik korunk előrehaladásával mindenütt és mindenkor lépést tudnak tartani, akiknek, mint a római költő mondja, meg van minden, mi emberi és akik fáradhatlanul előre nyomulók korszakunkban az emberiség fogalmát a maga tisztaságában és magasztosságában képviselni képesek legyenek.

Egy régi humorista, mikor egyszer egy tolongó nagy néptömeg közé került, csúfolólag mondá: „Látok sokat, de embert keveset!” Az igaz humorban mindig egy szem igazságnak kell rejlenie és azért a fennebbi szavakat csekély változtatással kortársaink nagy részére alkalmazhatjuk. Vannak korunkban számtalan ügyvédek, orvosok, természettudósok, szabók, eszmadaiak, kereskedők stb., de csak nagyon kevés ember, a szó szoros értelmében, vagy hogy érthetőbben fejezzük ki magunkat: *a szakképzettség az emberi munkásság minden ágában nagy előmenetelt mutat fel, de korunk általános műveltségének hiánya alacsonyabb, ami annyit jelent, hogy manapság sokkal kevesebb az általános, úgynevezett encyclopéd műveltségű emberek száma, mint a hogy hajdanta volt.*

Minden szemlélője korunknak tisztában van azzal, hogy évszázadunk embereinek munkássága minden téren magasabb fokra hágott. A tudomány fája új ágakat hajtott és manapság sokkal nagyobb erő és kitartás szükségeltetik — ha egyikét uralni akarjuk — mint azelőtt, mikor tartalma messziről sem volt oly gazdag, mint manapság. A munkafelosztás itt ép úgy, mint az emberi munkásság többi ágaiban alapulván vált; a tudomány minden egyes ágának tartalma irtózatosan megnövekedett, olyannyira, hogy egy fiatal embernek, aki tudományos pályára szánja magát — ha a tudomány azon ágát elsajátítani és az előtte megnyitott messze vidéket uralni akarja — sokkal nagyobb erőmegfeszítésre van szüksége, mint azelőtt.

Ennek azonban az a súlyos hátránya van, hogy mai ifjúságunk a tulajdonképi „Brod studium” mellett az általános műveltséget elhanyagolja. Igaz ugyan, hogy sokkal több kitűnő orvos, ügyvéd, technikus és más egyéb szaktudósunk van, mint azelőtt, de azért sokkal kevesebb a szó szoros értelmében vett művelt emberekkel rendelkezünk, oly emberekkel t. i. akiknél az ész és érzelm harmonikus kiművelése létrehozta azt a lelki egyensúlyt, mely egyedül képesíti a magasabb szellemi életre és mely egyedül képes az emberi életet úgy az egyesre, mint a társadalomra nézve hasznossá tenni.

S ezen eset az ifjúság nemcsak azon részében áll be, mely a tulajdonképi tudományos pályára lép, hanem ez a baj a többi pályán is talán még nagyobb mérvben lép fel. Azelőtt sokkal nagyobb volt a művelt kereskedők és iparosok száma, mint manapság; ezen osztályok ifjúsága sokkal nagyobb műveltségi hajlammal bírt és szabad óráiban iparkodott e hajlamának minden szép és jóban való továbbképzés által megfelelni. A tapasztalás számtalan esetben megmutatta, mily előnytel jár a műveltség még a munka emberének is. Az előző időkben ismertünk oly iparosokat, akik minden társaságban mozoghattak, akikkel bármilyen irodalmi vagy tudományos tárgyról fölött beszéddel lehetett érezkedni és ezen emberek legnagyobb része meggazdagodott és kortársai között tiszteletnek és tekintélynek örvendett.

Ma minden megváltozott. A tudomány embere kenyerkeresetnek él, a kereskedő és iparos pedig foglalkozásának. Irodalom, művészet és ehhez hasonlóval csak nagyon kevés törődik. Innen van az, hogy ezen a téren a legjobb tehetség is elcsúszol. Ki vesz ma jó könyveket, ki tartja büszkeségnek lakosztálya számára nagy művészek festményeit megszerezni, vagy ki látogatja meg a színházat, ha ott valóban művelő, klasszikus darabok adatnak? — Senki. Munka

és érzéki gyönyör korunk jelszava. De e kettő magában véve még se képes embert boldogítani. Ehhez még egy harmadik is tartozik és ez: az általános műveltség egy bizonyos foka, a mely érdekeinket a szép, jó és nemesre buzdítja és a mely megadja csak az életnek tulajdonképi gyönyörét. Minden oldalról panaszkodnak, hogy nincs nekünk a szó nemesebb értelmében vett társadalmi életünk, hogy az egyesek és egész osztályok elkülönítése naponként élesebben mutatkozik és hogy ezáltal az élet mindinkább érdektelenebb és egyoldalubb lesz. S joggal emelik e panaszt, mely mindaddig magyarázatát fogja lelteni, míg e tekintetben üdvös visszaesés nem fog bekövetkezni, a mikor az általános műveltség becsét a szélesebb körök is meg fogják tudni itélni és követelményeinek megfelelni. Ezen, szociális tekintetben is felette fontos esemény bekövetkezése az általános műveltség ujjáébredésének időpontja lesz.

P. L.

A zombori ipar- és kereskedelmi kiállítás bíráló bizottsága (jury) tagjainak jegyzéke.

Össz-jury elnök: Zsuffa Vince.

Össz-jury jegyző: Rombay Dezső.

I. Csoport. Női szabók, házi ipar, divatárus, kézimunka, paplanos.

Elnöke: Dr. Margalits Ede.

Tagjai: Városey László, Tényi Béla, Bittermann Nándorné, Frey Imréné, Zsuffa Vincéné, Rombay Dezsőné, Erbits Mária.

II. Csoport. Férfi szabó, szücs, kalapos, magyar szabó, harisnyakötő, fodrász.

Elnöke: Zákó Milán.

Tagjai: Thurzsky Jenő, Inotay János, Kapp János, Hazler Fülöp, Jakobsits Mihály.

III. Csoport. Cipész, eszmadia, papucos, timár, bőrdörös, szappanos, kefekötő, köteles, szíjgyártó, szítás, fésűs, takács, kosárfonó, kesztyűs.

Elnöke: Auth György.

Tagjai: Kenderényi Emil, Meicher Balázs, Tóth Nándor, Butter-Valter Antal, Meicher Ferenc.

IV. Csoport. Élelmezési, kerti vetemény, cukrász, hentes, mézesbabos, sütő, bor, sör, ecet, méz.

Elnöke: Dr. Vadas Kálmán.

Tagjai: Krbek Arnold, Horvátovits Sztipó, Jauch Ferenc, Matzitz Gusztáv, Belt Sebestyén.

V. Csoport. Fém- és faipar (kocsigyártó, kályhás, kovács, bogrnár, lakatos, rézműves, késes, aranyműves, géplakatos, kádár, bálógos, órás, puskaműves).

Elnöke: Dr. Spitzer Mór.

Tagjai: Frey Imre, Gergurov Dániel, Metz Antal, Odry János, Ehrlich Nándor, Beller Béla.

VI. Csoport. Könyvkötő, hangszerekészítő, fényképész, festő, kelmefestő, mázó, üveges, könyv- és könyvnyomdász, kertész, tervrajzok.

Elnöke: Valtér Nándor.

Tagjai: Gergurov Milán, Bergmann Ágost, Paul Kálmán, Kovacsits Jenő, Sztójácskovits Novák.

VII. Csoport. Asztalos, kárpitos, esztergályos, kereskedelem.

Elnöke: Id. Husvéth István.

Tagjai: Demetrovits Sándor, Demitner Ignác, Czvetkovits Kosztó, Steiner Lajos, Kesztnér Ernő.

VIII. Csoport. Tanoncok kiállítása.

Elnöke: Jauch Ferenc.

Tagjai: A tanítói kar.

Posta- és távirida-tanfolyam.

A Budapesten fennálló posta- és távirida-tanfolyamon, melynek célja és feladata azon egyének előzetes kiképzése, kik a posta- és táviridai, közigazgatási, számviteli, pénzügyi és kezelési szolgálatnál, valamint a m. kir. postatakarékpénztár igazgatóságánál alkalmazást kívánnak nyerni, a tanév folyó évi szeptember 2-án veszi kezdetét és megszakítás nélkül 10 hónapig tart.

E tanfolyamon a következő tantárgyak fognak előadni:

1. A posta- és táviridai, nemkülönb a távbeszélőkre s a villamos berendezésekre vonatkozó jog- és törvényisme, kiterjeszkedve a hazai alkotmány s közigazgatás szervezetre.
2. A postaügy fejlődésének története és a postai-intézmény közgazdasági méltatása.
3. A táviridaügy, távbeszélők és villamos berendezések fejlődésének története, kiterjeszkedve ezen intézmények közgazdasági méltatására.
4. A postatakarékpénztárak fejlődésének története, az idevágó törvények, valamint a gyakorlati postatakarékpénztári szolgálat ismertetése, különös tekintettel a hazai viszonyokra.
5. Posta-távirida és postatakarékpénztári statisztika s ennek gyakorlati használata.
6. Posta- és távirida-földrajz.
7. Államszámvitel.
8. Természettan.
9. Vegytan.
10. Postakezelési szolgálatból a levél- és kocsiposta, utalványok, fizetési megbízások, vám s a kezelés- és üzletre vonatkozó egyéb szabályok, utasítások, rendeletek stb. részletes tárgyalása és ismertetése, kiterjeszkedve a külfölddel való forgalomra is.
11. A postakezelési szolgálatból a posta-szállításra és kézbesítésre vonatkozó szabályok, utasítások, rendeletek stb. részletes tárgyalása és ismertetése, kiterjeszkedve a külfölddel való posta-forgalomra is.
12. Távirida-kezelési szolgálat.
13. Távirida-gép- és kapcsolóstan.
14. Táviridai építészeti és anyagisme.
15. Posta- s távirida-számviteli és pénztári szolgálat, kiterjeszkedve a postatakarékpénztári intézmény szervezésének ismertetésére.
16. Posta- s távirida-helyiségek, berendezések, elhasználási anyagok és forgalmi eszközök ismertetése.
17. Horvát nyelv.
18. Német nyelv.
19. Francia nyelv.

Előadási s vizsgálati nyelv a magyar. Az összes hetenkinti 39 tanórától a nyelvészeti előadások (együtt 9 óra) a délelőtti, a többiek a délutáni órákban (3—8-ig) tartanak.

A tanfolyam hallgatói: a) nyilvános rendes, b) nyilvános rendkívüli hallgatók.

Nyilvános rendes hallgatók azok, kik e tanfolyamra önként beiratkoznak s az előadásokat az egész tanévben át rendszeresen látogatják.

Nyilvános rendkívüli hallgatók azok, kik már tényleges posta- s táviridai szolgálatban állanak s csak ismereteik gyarapítása végett, vizsgálati kötelezettsége nélkül, tetszés szerinti kiválasztható egyes tárgyakat kívánják hallgatni.

Nyilvános rendes hallgatók csak oly egyének vétetnek fel, kik a köztisztviselőkre nézve az 1883. évi I. t. c. 1. §-ában meghatározott általános kellekemen felül iskolai előkészíttség s egyéb tekintetben hiteles okmányokkal igazolják:

1. hogy a jogi egyetemet vagy akadémiát, vagy a műegyetemet, vagy az ezekkel egyenrangú korábbi és mostani katonai akadémiák, illetőleg a tüzérségi, hadmérnöki és utász-hadapród iskolák egyikét, vagy valamely bányászati vagy erdészeti akadémiát szabályszerűleg bevégezték, vagy

2. hogy legalább főgimnáziumot vagy főreáltanodát, vagy ezekkel egyenrangú kereskedelmi vagy katonai tanintézetet szabályszerűleg bevégezték s ezen tanintézeteken az előirt érettségi vagy zárvizsgát sikerrel letették; vagy a es. és kir. hadseregben, vagy a magy. kir. honvédségben, mint tényleges állománybeli tisztet szolgáltak;

3. hogy legalább a 18-ik életévüket betöltötték;

4. magyar állampolgárok;

5. a magyar nyelvet szóban és írásban tökéletesen bírják;

6. feddhetlen előéletűek és

7. posta- és távirida-szolgálatra testileg alkalmasak, mely körülmény közhatalos orvosi bizonyítvánnyal igazolandó.

Elméleti képzettség tekintetében a főgimnáziumokkal és főreáltanodákkal egyenrangúnak tekintendők: a kereskedelmi tanintézetek közül: a budapesti, fűmői, kolozsvári, székesfehérvári, debreceni, aradi, pozsonyi és soproni kereskedelmi akadémiák, továbbá az újvidéki, budapesti II., VI. és IX. kerületi községi, a brassói, türöcs-mártóni és fogarasi állami, a zalaegerszegi és a panaszói államilag segélyezett községi, a szegedi községi és a miskolci társulati középkereskedelmi iskolák, végre a Wiesner-féle temesvári, a Róser-féle budapesti és a Porgos-féle pécsi középkereskedelmi iskola, továbbá az összes katonai altisztiskolák s az altisztképző és kezelő iskolák.

A tanév befejeztével azon nyilvános rendes hallgatók, kik távozási bizonyítványt nyertek s az alapvizsgát sikerrel letették, gyakorlati ismeretek elsajátítása céljából saját költségükön teljesítendő próbaszolgálatra a posta- és táviridai hivatalokhoz be fognak osztani, ideiglenes minőségben posta- és távirida-tisztekké vagy posta- és távirida-gyakor-
nokokká vagy dijakokká fognak kineveztetni.

A próbaszolgálat egy huzamban 7 hónapig tart, s csak az ily próbaszolgálatnak az illető hivatali főnöktől nyert jó bizonyítvánnyal igazolt eltöltése után bocsáthatók a nyilvános rendes hallgatók a képesítő vizsgálat második részét képező szakvizsgálatra.

A teljes képesítő vizsgálat sikeres letételéről a vizsgáló-bizottság által kiállított bizonyítványok azon joghatályal bírnak:

a) hogy az ekként képesített egyének a fentebbi 1. és 2. alatt előirt iskolai előkészíttség fokozatához képest és figyelemmel az 1883. évi I. t. c. 14. §-ára, igényt tarthatnak minden további vizsgálat nélkül s a fennálló

szabályok által előírt fokozatos kinevezés és előléptetés útján a posta- és táviratkezelési s illetőleg a számviteli, pénztári, postatakarékpénztári s a kezelési szolgáltatásnál rendszeresített állásokra;

b) hogy 1890. évi január hó 1-től kezdve a posta- és táviratnál, nemkülönben a posta- és távirat-számvevő-ségnél s a postatakarékpénztár igazgatóságánál gyakornoki, illetve tisztviselői állásokra csakis oly egyének fognak kinevezetni, kik ily képesítő bizonyítványt nyertek; sőt a mennyiben segédviselői állásokra az 1873. évi II. t. c. 5. §-a értelmében elsőbbséggel bíró igényjogosult altszettek nem jelentkezének, ezen segédviselői állásokra is az említett tanfolyamnak képesítő bizonyítványt nyert hallgatói fognak kinevezetni.

A nyilvános rendes hallgatók tandíj fejében 40 forintot, a nyilvános rendkívüli hallgatók tantárgyanként 4 frtot, beiktatási díj fejében pedig mindkét osztálybeliek különbség nélkül 10 forintot tartoznak fizetni.

Sem a tan-, vagy beiktatási-díj visszafizetésének helye nem lehet.

Azon nyilvános, rendes és rendkívüli hallgatók, kik szegénységük alapján magukat a tandíj alul felmentetni kívánják, ez iránt a beiktatás alkalmával az igazgatónál folyamodványt tartoznak benyújtani.

Felhívattak ehez képest mindazok, kik e tanfolyamba az 1889—90-ik tanévre belépni óhajtanának, hogy az előrebocsátottak szerint a kellő bizonyítványokkal felszerelt helyleges folyamodványukat f. évi augusztus 20-ig ezen igazgatóságához küldjék be, vagy a kívánt okmányokkal ugyanott ezen időpontig személyesen jelentkezzenek. Budapest, 1889. évi július hó 15-én.

A posta- és távirat-tanfolyam igazgatósága.
(Király-u. 69. sz. II. em.)

Hirek.

Személyi hir. Dr. Haynald Lajos bíboros érsekünk, 3 napi bécsi tartózkodás után, f. hó 13-án székhelyére Kalocsára érkezett.

Személyi hir. Kozma Sándor kir. főjegyző ömeltósága f. hó 14-én a zombori fogházat megvizsgálta.

Huszárok indulása. A szabadkai 4. számú huszárezred f. hó 19-én fog dandár-összpontosításra Ceglédre elindulni.

Jegyzőválasztás. Eichardt Károly kulpini segédjegyző, ugyanott a napokban jegyzővé választott.

A zombori ipar- és kereskedelmi-külföldi és tegnapi napon, vagyis e hó 15-én 750-en felül látogatták meg.

Himen. Dr. Risnyovszky Géza nyug. ezredorvos, az összes gyógytudományok tudora, f. évi augusztus hó 17-én esküszik örök hűséget Baján Milassin Ilonka kisasszonynak, Milassin Zsigmond bájos leányának.

Hangverseny. Az ó-morovícai ifjuság e hó 10-én tartotta meg igen szép számu s díszes közönség előtt hangversenyyel egybekötött táncmulatságát, mely minden tekintetben a lehető legsikerültebbnek mondható. Bekezdésül Seffer Antal adta elő cimbalmon Erkel „Bánkban”-ját. Vilharos taps jutalmazta a kiténő „cimbalmos”-t. Ezután Dembitz Mátyas szavalta el érzéssel Arany „Tentemre hívás”-át. Ekkor újból Seffer Antal következett, ki, hogy a „Népdalok”-at mily kitünően játszta, bizonyítja, hogy a terve szerinti előadottakat még néhányval meg is kellett volna töltenie. Végül Klein Béla adta elő K. Karlovsky Ede „A kárterítés” című magánjelenetét. A humoros stílusban írt monolog folytonos derűltséggel tartotta a közönséget. — Ami az anyagi sikert illeti, azt a következőkben adom: Jegyekért befolyt 42 frt 80 kr, fellülizettek: Kunszabó Antalné 40 kr, Oblath Náthánné 80 kr, Révész Oszkár 20 kr, Neufeld Adolf 80 kr, Hollender Mór 80 kr, Kovács Gyula 40 kr, Schadt Ignác 40 kr, Hirth Gyula 50 kr, Pethő Félix 20 kr, Sándor György 40 kr, N. N. 10 kr, N. N. 40 kr és Milassin Dezső 1 frt 20 kr, összesen 6 frt 60 kr, összes bevétel volt tehát 49 frt 40 kr, levonva 25 frt 90 kr kiadást, maradt tehát tiszta jövedelem 23 frt 50 kr, mely összeg az „Olvasókör” könyvtára szaporítására fog fordíthatni.

— A hangversenyt táncmulatság követte s hogy ez is igen kitünően sikerült, bizonyítja az, hogy — ami Morovícai már rég történt — reggeli 3 óráig tartott. A jelenvolt hölgyek közül a következőket jegyezhettem fel: Behavetz Antalné, Dembitz Vilmosné, özv. Fischer Józsefné (Bajmok), Friedmann Dánielné, Friedmann Mórné, Heller Mórné, Hollender Mórné, Kunszabó Antalné, Kiss Sándorné, Mang Istvánné, Mang Terézia, Neufeld Adolfné, Oblath Náthánné, Pekánovitsné, özv. Reinerné, Schadt Jánosné, Schulhof Lipótné, Szóczy Bálintné, Vojnits Dezsőné és Weisz Illésné urhölgyek; továbbá Dembitz Berta, Fischer Vilma (Bajmok), Heller Szerén, Kiss nővérek, Oblath Rózsa, Oroszi Gizella (Apatin), Seffer nővérek, Schulhof nővérek, Tamás Mariska és Tarnay Emma kisasszonyok. r. l.

Tudomásul. A zombori általános ipar- és kereskedelmi kiállításra a kiállítók három fokú (I., II., III.) kitüntetésben részesíthetők, melyek az iparosoknak éremekben (arany, ezüst, bronz), a többi iparkiallítóknak és a kereskedőknek oklevelekben (disz, elismerő és dícsérő) adatnak ki. Ezeket kivül több pénzbeli jutalmak is fognak kiosztatni. Zombor, 1889. aug. hó 13. A rendező bizottság.

Vizbe fult. A borsódi határban fekvő göböljárású puszta van egy kis, gyenge szék nevű tó. Ezen kis tó már sok áldozatot követelt. E hó 13-án két üveges tóti is a rekkenő hőség ellen itt üdülést akarván keresni, ott fürödtek, de mind a kettő bennfult. Mind a kettő a madarasi temetőben temettetett el. Jó volna, ha ezen gödör fölött egy pózna állítatnék „veszélyes” jelzővel ellátva.

Kis-Hegyes község határában a vadászati jog f. é. szeptember hó 2-án d. e. 9 órakor fog haszonbérbe adni.

Vonatkésés. Szabadka felől augusztus 14-én a délután érkező személyvonat 2 órai késedelemmel érkezett be.

Beléptijegyek. A vaspályaudvarba az induló és érkező vonatokhoz bemenni csakis menet- vagy beléptijegy előmutatása mellett engedtetik meg. A beléptijegyek ára egyszeri használatra 10 kr, egy havi érvényűvel 2 frt, egy évi érvényűvel 18 frt; ezen élvezetre nézve a „szomszédos zónajegy” is érvényes; megjegyzendő, hogy csakis egyszeri használatra.

Szerencsétlenség. Sesevics Dusan péksegéd f. évi augusztus 15-én d. u. a „zöldfű”-hoz címzett koresmában mulatozott és 4—5 óra közben eszébe jutott, hogy ő majd a céllövészetet gyakorolni fogja, tehát a koresmárostól elkérte a „flobert”, a mit szerencsétlenségére meg is kapott; mert a céllövészet helyett véletlenül Mrákovics Balázs kovácsmester jobbkarjába lőtt. A sebesültet az odahívott ezredorvos azonnal gyógykezelés alá vette, a flobert pedig a megjelent rendőri közeg vette pártfogása alá. A napirenden lévő szerencsétlenségek közül tanulhatna mindenki, hogy fegyverrel tréfálni nem lehet.

Megsemmisítés. Gara község jegyzői hivatala által f. évi január hó 20-án 28. ikt. sz. alatt Probst Márton garai lakos nevére kiállított s 25. átr. sz. a. Weith István mohácsi lakosra hátrátolt egy 9 éves, fekete, két fülén jegyes, szárván Z. V. bélyeggel bíró tehénről szóló járlat elveszett. Baja, 1889. jun. 20. — Szolgabíró.

Meghívó. A bács-földvári tekező-egylet 1889. augusztus 20-án az Anna műmalom mellett fekvő szabad ég alatti helyiségen az ó-becei I. cigány zenekar közreműködése mellett a saját alapítókéjének gyarapítására, jótékony célú tánevigalmat rendez. Belépti díj személyenként 50 kr, családonként 1 frt 20 kr. A rendezőség.

Kifogott hulla. Bács-Petrovcszellán a Tiszából a következő személyleírás ismeretlen női hulla fogatott ki: haja barnás, itt-ott öszes, arca a rothadás miatt meg nem állapítható, hasonlóképp szem sem, orra rövid, széles, szája meg nem határozható, fogai nagyon kopottak, 50—55 éves, különös ismertető jel: állán 6—7 szőr, haja rövidre nyírott, külsérelmi nyomok nincsenek. 3—4 hét előtt halhatott meg. Ruházata egy rongyos, fehér vászompöndölly, ugyanolyan rövid ing, egy fekete színű, szörkelmekől készült felöltő. Ó-Becse, 1889. aug. 6. — Szolgabíró.

Lopott tárgyak. Bózsár Imre felső-gyulafalvi lakos kárára, folyó évi július hó 28-án éjjel, bezárt padlásáról mintegy 20 liternyi zsirt és 25 klg. szalonát ismeretlen tettesek elloptak. Zombor, 1889. aug. 4. — Szolgabíró.

Iskolai értesítés.* Az új-verbázi pártf. nyilv. alginmáziumban a tanulóknak az 1889—90. tanévre szóló felvétele aug. hó 29., 30. és 31-én délelőtti 8—12 óráig fog megtörténni. A mondott három nap délutáni óráiban a javító és pótló vizsgák fognak megtartatni. A tanuló atyja vagy helyettese kíséretében tartozik a felvételnél megjelenni, és ha először akar felvételt és tanintézetbe, iskolai bizonyítványán kívül kereskedelmi levelét, illetve születési bizonyítványát, és amennyiben 12. életévét már betöltötte, a második védlimboltásról szóló bizonyítványát is tartozik előmutatni. Miniszteri rendelet értelmében az I. osztályba ezental 60-nál több tanuló nem fog felvételt. Ezért augusztus 29-én a helybeli, 30. és 31-én pedig a vidéki I. osztályú tanulók fognak felvételt. A többi osztályokba való felvétel az illetőségre való tekintet nélkül mind a három említett napon fog megtörténni.

A zombori róm. kath. egyházközség közgyűlése.

1889. évi aug. 15-én.

Miután a folyó hó 4-ére meghirdetett egyházközségi gyűlés a megjelent tagok csekély száma miatt megtartható nem volt, ennek folytán újabb határidőt a mai nap tüzett ki oly megjegyzéssel, hogy a kijelölt tárgyak, tekintet nélkül a jelenlevők számára, el fognak intézteni.

I. Mindenekelőtt tárgyalás alá vétetett Fejér Gyula apát-plébános úrnak szabályszerű időben bejelentett indítványa, mely szerint hatályon kívül kéri helyeztetni az egyházközségnek mult hó 7-én hozott abbeli elhatározását, hogy az iskolának zárdája és a fiúiskola épületeinek külső része nagy költséggel kiszíneztesse.

Eltekintve attól, hogy a szóban forgó határozat szabályellenesen hozott, mert a tárgy napirendre kitérve nem volt: de másrészt el is volt hamarkodva; kiután az épületek külső kifestése iránti indítvány oly váratlanul, oly öletszerűleg tétetett már a gyűlés végén, hogy azt senki méltó és alapos megfontolás tárgyává nem tehetette. Pedig az iskolai pénztárral való helyes gazdálkodás elve szerint háromszor is meg kellett volna fontolni, vajlon nem lenne-e elhibázott dolog, ha ily felesleges, és szükségtelen költségekkel más, sokkal fontosabb iskolai szükségleteket kellene háttérbe szorítani?

— A két épületnek mészhabarcossal elkészített homlokzat-vaolata oly díszes, hogy azt drága pénzen festékekkel bevonni valóságos pénzvesztés volna; mi pedig épen-séggel nem vagyunk oly gazdagok, hogy iskola-pénztárunk minden haszon nélkül eltékozzunk, sőt ellenkezőleg naponként emelkednek igényeink, úgy hogy a legszigorubb takarékosagra vagyunk utalva. Midőn mult évben ugyanily irányban tétetett hasonló indítvány, az egyházközségi közgyűlés valóságos felzúdulással fogadta azt és elhatározta, hogy mindaddig, míg a városi tanács nem fogja dísztelennek kijelenteni ez épületeket s a mig el nem fogja rendelni azoknak kifestését, addig ily szükségtelen és felesleges költségekbe nem bocsátkozik. Indítványozó kéri tehát hogy az egyházközség mult havi határozatát visszavonni, és az egy év előtti sokkal helyesebb állappontra helyezkedni sziveskednék.

Valter Nándor főkapitány ur melegen pártolja ez indítványt, példaként illusztrálva, mennyi hasonlóan vakkolt díszes épületet bírnak a városban, anélkül, hogy valakinek eszébe jutna azoknak külső kifestését követelni. Sőt ellenkezőleg tapasztalásból tudjuk, hogy a külsőleg színezett házak homlokzata soha sem oly célszerű, soha sem oly tartós, mint a mi iskola-épületeink külső dísz.

A közgyűlés egyhangulag elfogadja az indítványt; egyelőre — míg szükségét nem látja — az épületek homlokzatán mindennemű színezést mellőzni —, az erre kiküldött bizottságot pedig utasítani fogja, hogy az ez irányban netán foganatba vett intézkedéseit beszűntesse.

II. Felvétetett Zombor sz. kir. város törvényhatósági bizottságának megkeresése az iskolasegélyezési szerződés aláírása tárgyában.

Dr. Csihás Benő egyházközségi elnök ur előadja, hogy midőn az egyházközség részéről az iskolasegélyezési összeg tárgyában kiállított szerződés aláírása végett kiküldött mélt. Aszt Nándor és Barthal József urak az aláírást megtagadták azon indokból, mert a szerződésben „az egyházi hatóság jóváhagyása” is van

kikötve, ebben pedig jogsérelmet látnak, mert az egyházközség mint politikai testület nem lehet alávetve az egyházi hatóságnak: az egyházközségnek oly kérelemmel járult a városi közgyűléshez, miszerint a szerződés illető pontját oda módosítsa, hogy a helyett „a nagymélt. m. kir. vallás- és közoktatásiügyi miniszterium jóváhagyása” kötéssék ki.

Zombor sz. kir. város törvényhatósága július 31-én tartott közgyűlésében aztán következőleg határozott: „Tekintettel arra, hogy a nagymélt. m. kir. belügy-miniszterium f. évi 19,190. szám alatt kelt rendeletével a szerződésnek a felettes egyházi hatóság által is leendő aláírását követelvény, ezen feltétel teljesítése nélkül a szerződés felsőbb helyen leendő jóváhagyása ki nem eszközölhető, — de a város közönségének az ezen segélyezési szerződés megkötése tárgyában kelt, és a szerződési pontozatokat is magában foglaló határozata senki által nem fellebbeztetvén, jogerőre emelkedett, és így a további intézkedések csak ennek alapján eszközölhetők, — a nélkül hogy a zombori róm. kath. Egyházközség által átiratában elfoglalt elvi álláspont vitatásába bocsátkoznék, a zombori róm. kath. Egyházközség értesített határozatot, miszerint f. évi 11. sz. alatt kelt határozatában foglalt megkeresése nem volt teljesíthető, és ennek folytán a szerződési tervezet visszaküldése mellett megkeresetik, miszerint annak aláírása iránt mielőbb intézkedjék.”

„A város közönsége ezen a miniszteri rendelet foganatosítását kívánó határozatának hatályt szerződés, utasítatik a városi tanács, miszerint mindaddig, míg a most közölt szerződési tervezetet az egyházközség aláírva nem küldi vissza, az évi iskolasegélyezési összeg esedékessé váló részleteit a házipénztár útján tartsa vissza.”

Elnök ur hangsúlyozza, miként azért sietett a gyűlést mai napra összehívni, hogy ha a t. egyházközség előbbeni álláspontját fenntartani, és a város közönségének e hó 4-én ide érkezett fennebbi határozatát megfellebbezni óhajtaná, még elegendő ideje legyen eme szándéka foganatosítására.

Azonban Városv Tivadar urnak meleg hangú felszólalása után, mely szerint eme szerződésösszevő elfogadásával az Egyházközség semminemű jogát feladva nem látja, — az eddigi áldatlan huzavonának tovább füzésével pedig nem szeretné tanügyünk nagy fontosságú érdekét céltalanul veszélyeztetni, — az egyházközség egyhangulag határozta emeli, hogy minden fellebezést mellőzve, a kiállított szerződést készségesen aláírja és ennek eszközölése céljából Schaffner József és Blumenthal János egyházközségi képviselőket küldi ki.

III. Olvastattó a főtiszt. kalocsai érseki hatóság leirata mellyel visszazármatatja az iskola-alapnak 1888. évről szóló megvizsgált és jóváhagyott számadásait.

Tudomásul vétetett és a számadó pénztárnoknak a felmentvény — fenntartva a fentartandókat — kiadott.

Lottó és postatakarékpénztár.

Nem ok nélkül szokták a takarékbetéteket a lottó-betétekkel szembeállítani, mint két teljesen eltérő, sőt egymással ellentétes gazdasági működés nyilvánulását. Az előbbieket a takarékoság kellően nem méltányolható eredmények gyakorlását juttatják kifejezésre, az utóbbiak kevésbé nemes tulajdonság, a játékszenvedély létezése mellett bizonyítanak. A takarékos ember egyszerűsége a munka képviselője, a lutri kedvelője a szerencse után futkos. Az az ember, aki takarékoskodik, legtöbnyire józan felfogást és kifejldött érzéket tanusit az egyéni önállóság iránt, az az ember, aki véletlen folytán szerencse meggazdagodni, nem saját erőt fejlesztése és tökéletesítése által igyekszik biztosítani anyagi jólétét. Bizonyosra veheti is, hogy a takarékoság útján szerzett vagyon sokkal szilárdabb alapon nyugszik, mint az a vagyon, melyet a szerencse hozott össze, mert annak megőrzésénél ép azon megbecsülhetetlen erkölcsi erő működik közre, mint megszerzésekor, míg emennél a véletlen szeszélye érvényesül főtényező gyanánt és ez vajmi ingatag támasz.

Misem jellemzi korunk ez irányban mutatkozó felfogásának javulását, mint az a körülmény, hogy az állam, miután a takarékoság eszméjének szolgáló intézményt: a postatakarékpénztárt felállította, most nem sokára rá a lottó eltörlésének eszméjével foglalkozik. Mindkét intézmény a szegényebb lakosság emberi céljainak kiván első sorban szolgálni. A lottónál csekélyebb összegű betétek is lévén eszközölhetők, ezzel mód nyújtatik a szűkebb anyagi viszonyok közt élő egyéneknek, hogy szerencsét próbáljon; siet is élni az alkalommal abban a reményben, hogy aránylag kis áldozat mellett nagy nyerevényre tesz szert. A szerencse azonban tapasztalás szerint ritkán üt be; e csekély összegek többször berakva, csakhamar nagyra nőnek, nagyobbra, mint a mennyit az illető anyagi helyzete megbírt. A szerencsétlen játékos sohasem káppa vissza többé betéteit, melyeket esetleg keserves nélkülözések árán szerzett meg. A postatakarékpénztár szintén alkalmas ad, hogy pénzvesztését a szegényebb ember elhelyezhesse s ha nem is nyújt oly csillogó kilátásokat, mint a lottó szerencsekereke, a helyett megnyugvással töltheti el a betevőt, hogy fillérei az állam garanciája folytán semmiféle körülmények közt veszendőbe nem mennek, sőt kamatoznak részére, és idővel, kellő kitarás és következetes takarékoskodás mellett tekintélyes tőkét erősöbödhetnek, mely tulajdonosának a megpróbáltatások, vagy az öreg-ség napjaiban gondtalan létet biztosítani van hivatva.

Számolva a most kifejtett szempontokkal, Olaszország, a hol a lutrizás rendkívüli mérvet öltött, 1880-ban egy idevágó nevezetes törvényt hozott. Kimondta ugyanis abban, hogy ezental az ezer lírát meg nem haladó lutrinyeremények a nyerő kívánságára postatakarékpénztári betétkönyvecske alakjában szolgáltatassanak ki. A pénzügyminiszter érdekesen indokolta ez intézkedést: „a törvényjavaslattal — ugymond — kíséreltet akarunk tenni arra nézve, hogy a játékot közelebb hozzuk az erkölcshez, hogy eszközévé tegyünk egy jóléti intézménynek, melynek a lottó képezte és képezi egyik legfőbb akadályát. Ki tagadhatná, hogy nem fog siker nyilvánulni már abban is, ha egyszer tén először, megismertetjük a játékost a postatakarékpénztári betétkönyvecskével. A takarékoságnál csak az első lépés jár farradsággal. Epen a legbuzgóbb játékos hallott legkevesebbet a postatakarékpénztárról. Ha majd a lottónyeremények kamatostól együtt postatakarékpénztári beté-

* A megyei lapok melyen tisztelt szerkesztőségei kéretnek e sorok szives felvételére.

könyvecské alakjában adatnak ki neki, tán meg fog villanni agyában az a gondolat, hogy tündér nem a játék, hanem a gazdaságos életmód megalapítói.

Nálunk, szerencsére, a lutrijáték szenvedélye kevésbé van kifejlődve, mint Olaszországban, viszont azonban az sem állítható, hogy a takarékosági érzék már oly mértékben meg volna néptünkben, hogy annak fejlesztése — még mesterséges eszközökkel is — nem képezne élénk értezt szükségét. A postatakarékpénztár egész szervezeténél és a betevőinek nyújtott számos kedvezményeknél fogva különösen alkalmas a takarékosági eszme népszerűsítésére és általánosítására és azért nevezetesen ama körök, a melyeket hivatásuk az ifjúsággal és a nép alsóbb rétegeivel hoz szoros összeköttetésbe, alig mivelhetnek hasznosabb és hazafiasabb dolgot, mint mikor az említett állami intézet minél szélesebb körű igénybevételét mozdtítják elő.

VELENCE.

Ne ijedj meg nyájas olvasó. Nem a „tenger vélegényéről”, a nobile híres városáról, tündér palotáiról, Canal grande-járól lesz itt szó. Hisz azt leirták már ezeken, a többek közt Jókai, meg a pacseri kántor is, de művészezet, fényképész három láb, költői toll és pontos utelírás mind nem képes azt láthatóvá, megérthetővé tenni. Olyan az — Jókai szerint — mint a csók, mit kép, magyarázat meg nem értet.

Van nekünk saját Velencénk a szép Fejérvármegyében. Nem csülöpökre épült ugyan, nem is az Adriai tengeren, de akkora tóparton, hogy azt a bácskai ember tengernek nézi.

Mit nekem a „Ponte dei Sospiri” rémes emlékeivel, mit Carrara herceg minden iszonyatossága? Mit érdekel a Santa Maria della Salute egyház, mely egymillió ötszáz ezer cölöpre van építve? — Többet ér, ha leheverek a gárdonyi vagy a velencei parton s jóllakom frissen sült ponttyal. Az a miénk, amit lenyelünk. És ha te szives olvasó — gyarló leírásom után megismered azt a panorámát, mit előttem bemutatok — édes hazánk egy kicsiny darabját — és meg is szereted: hát az elég lesz az én irói ambíciómnak is.

Fejérmegye egy kiesi Magyarország. Az Isten jókedve mosolyog rajta. Mindene van, ami országunknak van. Zöld erdős fejjével itt büszkélkedik a Vértes, keleti határát a Duna csökdossa, alsó része síkság, gazdag termésű föld, kifogyhatlan magtár. Csóka, Moor, Isztimér, Vaal jó borral kínál s ha nem szereted magában: ott van Moha világhírű savanyuvizével. Nincs az a kisasszony — ha még olyan szép is — ki annyit keressen, mint az oda való „Ágnes”. És ott van Velence tavával. Bár a pohárt „galázzlinak” hívják is, de azért a megye minden ízében magyar.

A Balatonhoz csak olyanformán viszonylik a velencei tó, mint az unoka a nagyapához, de azért megnézni való ez is; mind maga, mind a vidéke. Jó félmérföld széles s Velencétől lenyulik Fehérvárig. Sőt szőlő egy patakot is — mint Balaton a Siót — mely réteken, nádasokon esavarogva, Abán alul belefolyik a csatornába s azzal egyesítve igyekszik az öreg Duna kebelére.

Alsó oldalán a tónak ott hallgat Gárdonyi község, Dinyés és Kis-Velence puszták. Ez utóbbiban a híres gözmalom, melyben 1887. év őszén a liszt explodált, kilökte az épület tetejét s megölte három embert. Már ki himne ilyen afféle ártatlan jószágról, mint a liszt, pedig szent igaz. A tó fejjénél áll Kápolnás Nyék, a Balassa család fészke. Itt született a Vértesek szép szavú dalnoka, a magyar költők fejedelme: Vörösmarty Mihály 1800. december 1-én. Márványtábla van a ház falába téve, jelölve ez emlékezetre méltó eseményt, előtte haragosan füstölve rohog el a buda-kanizsai vonat, mely a civilizáció paripája ugyan, de minden költészetnek ellensége, még a legártatlanabb dalosokat, a fülemilket is elzavarja utjából. Nyék egészen össze van kötve Velencével, annyira, hogy két szomszéd közül egyik Nyéken, másik már Velencén lakik, a tó vizét oda fodorítja a szél közvetlen a kertek alatt.

Mint az ostor a nyelvvel, olyanforma összefüggésben van a tó Velencével, innen a neve is. Nadap már csak a hegy tetejéről néz bele. Oda van építve, a hajdan vulkáni funkciókat végzett hegyoldalra. Kicsiny sváb község, mely arról nevezetes, hogy semmiről se nevezetes.

Mindig azt hallottam, hogy boldogok a víz mellett lakók, mert övük a halaknak országa. Azonkívül költészet is van a tó síkján, a nádas sűrűjén. Nekem legálább van, és az meghat engem inkább mint a keeske-méti puszták, ahol királydinnye terem. Ahhoz Petőfi képzelődése kell. Lakója még több van a tavaknak, mint az erdők lomboszatjának: „hol magát a vigan füttyülő rigófaj és a busan bugó vadgalamb ringatja.”

Milyen szép a csendes rónavíz, melynek náderdő szabja meg határát. Hínár fonja be zöldes vizét, fehér vizililiom csillog ki a laponos uszó nimfea levelek tövéből. Ez a tó szírije. Mellette szépségre elenyészik minden növény. A csillagvirág szerényen huzódik meg a nád között; a páfrány és az illatos vizimenta nem keresik a hű virág nagyuri társaságát. Hanem annál inkább ott lebzsel, körülte a vizek lakóinak gyülelése serege. Tarka vegyületekben uszkal mellette a vadrucaik válfaja: a gyöngyösbátu búvár, zománcos tókeruca, csergő és cigánykaeska bizalmasodik ott egymással. A vöcsök lekup a bámész pócehalra, szársa — feketében, mint egy tünepi legátus — gurrova sikárja a vizet, végig kergeti egymást a sík tavon, s mindez bamsítatlan köztársasági autonómiában. Paradiesomi boldogságban töltik itt a nyarat. De ha a felettük elnyuló sikot csendes lóvés zavarja meg: bezeg lesz akkor pokoli zsvaj. Vadrucaik ezrei ékvonalakba verődnek az égen, kócsag fehér szárnya evez fenn a legnagyobb magasságban, vadlud és szürkegém, bölömbika és eltévedt ibisz, lile, szalonka és nádi seregély kavargó szanaszét khaotikus rendtelenségben s darvak basítják a szellős régiókat. Sir, panaszkodik, jajgat valamennyi; a vadruca hápog, a liba geggen, bent a vizen nyerit a vöcsög és gurrog a szársa s mindezek közt, mint egy esomó fehér zseb-kendő, melyet a szél lenget üdvözléttel: szállong a fehér halászeserek nagy sokasága.

Pedig a gárdonyi vagy a sukorói ember sokszor megzavarja így a tó csendes birodalmát. Mert Sukoró is itt van a tó felső oldalán, arról híres, hogy legszebb cseresznyét terem a Duánán túl. Szőlője, gyümölcse egy katalban fekszik sziklás hegyektől védve; hideg, fagy

sohasem éri. Gyümölcsből sokat pénz. Ide már csak egy futamodás Pákozdi, ami meg egyébről nevezetes.

1848. szept. 29-én pénteki napon, nagy dulakodás volt itt Jellasi bán horvát serege s a Moga és Ivánka parancsnoksága alatt álló magyarok között. A bán azt gondolta, hogy a magyar sereg nagyrésze a faluban van, két század vasasnémetet indított el, kik a falu szélén hátul az udvarokon nyomultak be. De felsültek, mert a magyar sereg a szőlők alatt foglalt állást. Így aztán átmert huzódni Jellasi bán seregével a falun. Serege — leszámítva néhány rendes gyalogezredet s lovasságot — nagyrészt felkelő horvátokból állott, de ágyúkkal hatalmasan el volt látva. Meg kell említeni itt a horvát huszárokat is, akik itt Pákozdnál nyerték a híres „Jézus Mária huszár” címet. Ez úgy történt, hogy még a napoleoni nemesi fölkelésből hevert a zágrábi fegyvertárban néhány dolmány, mente, csákó és kard. Ezeket ráadta Jellasi bán néhány apró, horvát, feltölték őket horvát, maeska lovakra s ez volt a horvát huszár. Ha nagy volt a csákó, szalmával s keparonggyal körül-tünték. Midőn Pákozdnál meglátták a mi huszáraink ezen csodabogarakat, elkialtották magukat: „Jézus Mária! ez is huszár!” oda vágattak, kardjuk lapjával fejükbe ütötték állig a terjedelmes csákót s úgy hajtották maguk előtt, mint ónos esőben berekek a tűzokfalkát.

Seregének legfélelmebbjei voltak a szeresznokok. Ezeket betessékelték a polgárok csalfa szivességgel a pinéikbe. Akkor forrtak éppen a borok, bizony ott fulladt meg nem egy szereszn, mert rázarták az ajtót. 11 órakor kezdte el Jellasi bán tüzelést, de az ellenség ágyúira fiatal tüzeireink oly hatalmasan felgettek, hogy az ellenség öt rohamkísérlet után rendetlen futásban kerestett menedéket. Ot óra tájon minden oldalról visszavonult Pákozdra. A győzelem dícsősége köszönhető a Vázáknak, a borsodi s tolnai nemzetőröknek, az első honvédszászlóaljnak a fiatal tüzeireinknek. Továbbá meg kell említeni Kohlmann százados, Holtsche idegen vezérőrnagy, Kiss Ernő s Makk tűzérőhadnagy neveit.

De hát ennek immár 41 éve. A horvát vért azóta feldobozta a jó anyaföld s zöldül rajta a fű, piros kalászt hoz a buza, „sárgán virágozik a repec”. Semmit sem tud erről a selyem perje, a kék harangvirág, fűrtés szársa, melyek nyílnak a bujja réteken, sem a csulus nád, buzogányos káká, éles levelű sás a parton; sem a fonáleresztő hínár, az apró levelű vizilence benn a tóban. Ezek jobban ismerik a velencei mézárósegeny történetét, mert ott alszik alattuk.

Szép legény volt a Náci veszedelmesen s a mézárósok gavallérok szoktak lenni. Annyira meghódította a Pörje Kati szívét, hogy az esztét is elvette. S mikor már sokáig szedte a mézet, akkor azt dalolta a leánynak, hogy:

„Látod rózsám a nadapi nagy hegyet,
Hia az elfogy: akkor leszek a tied.”

De van erre felelet is a nótában:

„Azt a hegyet kötényemben lehordom,
Csak légy enyém édes, kedves galambom.”

Náci mézárós kinevette ezt a nagy szerelmet s elvette a gazdag számadó leányt, kinek apja a Nádasdy grófnál szolgált. Pörje Kati meg férjhez ment egy molnárhoz Kis-Velencén.

Hát itt vége lehetne a történetnek, mert járt már egy más is. De még csak itt kezdődik.

Tudja kő, micsoda érzés került felül a mézárósban! Mikor másnál tudta Pörje Kati, akkor megint gyulladozott iránta. Van egy sok bolond ember.

„Ha a malom tő felüli arcán a hatodik ablak a középső sorban világos lesz: akkor jöhet Náci a esolnakan, a férj éjjeli szolgálaton van.”

Ott zuhogott, zörögött a nagy bolond malom a nyári alkony esendjében. Pörje Kati két lámpát is tett a hatodik ablakba, mire elindult túlpartról a esolnakos. Akkor felköltötte a pihenő molnár az asszony s elvitte az „édes urat” magával a tópartra s elrejté a nád közé. Sebes locsogással közeledett a mézárós esolnaka. Egy kosárban pezsgős üvegek is voltak, mert Velencén az is terem. Megittak egyet, kettőt ott a gyepen, az ég sátera alatt, jó ez a vér melegségének hatványozására. Náci mézárós mind csak azt rimádkodta, hogy legyenek újra a régiek, gyöngy lesz az életük, ő az asszonyt nem szereti. Hanem mikor átölelte a Kati hajladozó derekát s ajkát ajkára tapasztá, akkor mint egy arkangyal jött elő a molnár s Nácinak olyan hosszú volt az a csók, hogy csak a másvilágon ébredt fel belőle. Aztán bevitték a tó közepére a halak közé, akik sokan vannak ugyan, de nagyon kevés beszédű állatok. Hát ott alszik a Náci...

Bizony bizony:

„Szép állat az asszonyi állat,
Szép és veszedelmes!”

Kajabusz.

Cemefészkor.

Szomorúan szól a harang, temetnek;
Egy halottat temetőbe kivisznek,
Fáj a szívem, fáj a lelkem, ugy sajog:
Nem ismertem, — mégis egyre zokogok.

Olyan búsan, fájón szól a síri dal,
Hejh! engemet már senkisésem vigasztal!
Húzzátok csak mindig a gyászharangot,
Az én szívem, szegény szívem is halott!

Gyászos lelkem egy sírkertbe elvezet,
Azt siratom, ami régen elveszett;
Sírok között bolyongok én szerzetest:
Reményimet a csalódás tépte szét.

Kiértek már, — elnemt a harangszó,
Hazatér most a gyászoló, sirató,
Szemeimből a köny árja csak szakad:
Mily jó lenne pihenni a hant alatt!

Don Carlos.

Naptár.

Augusztus.

Havi és heti nap	Katolikus naptár	Protestáns naptár	Görög-orosz naptár
16 Pént.	Rókus	Izsák	47 vértanu
17 Szom.	Liberát	Auguszt	5 Eusignius
18 Vas.	F10 Ilona	F9 Hel.	6 A Ursz. v.
19 Hétfő	Lajos p.	Sebald	7 Dometius
20 Kedd	István király	István kir.	8 István kir.

Felelős szerkesztő: Dr. MOLNÁR ISTVÁN LAJOS

Helyettesít:

Laptulajdonos és kiadó: BITTERMANN NÁNDOR.

NYILTTÉR. *)

Hálynilatkozat.

Boldogult férjem Knefely F. Károly, kit a kérelhetlen halál oly korán szőlított el, — egy évvel ezelőtt biztosította magát a bécsi élet- és járadék-biztosító-intézetnél 5000 frtra, és dacára annak, hogy ily rövid idővel ezelőtt kötött meg életbiztosítása, nevezett **intézet engem teljesen kiegyenlített**, előzőkeny és gyors eljárása által pedig annyira lekötölezett, hogy mulhatlan kötelességemnek tartom halás elismerésemnek nyilvánosan kifejezést adni és a **bécsi élet- és járadék-biztosító-intézetet minden nemesen gondolkozó családfőnek legmelegebben ajánlani**.

Cservenkán, 1889. május havában.

Özv. Knefely Károlyné,
szül. Schäffer Paulina.

Zombori főügynökség: **Mayer és Thum** kereskedő cégénél, Tarczyay Mór-féle házbán. 5—2

*) Az e rovatban közlöttekért nem vállal felelősséget a szerkesztő

HIRDETÉSEK.

Községi nyomtatványokból nagy raktár.

KÖNYV- és KÖNYVOMDAI INTÉZET.

Papír és írószerek a bevásárlási áron.

Könyv-kötőmunkák elfogadtatnak és a kiállítási áron szállítatnak.

A „BÁCSKA” KIADÓHIVATALA.

Községeknak egész éven át hitel.

BITTERMANN NÁNDOR ZOMBORBAN.

4619. ex 1889.

kü. szám.

Árlejtési hirdetmény.

A zombori kir. ügyészség a felügyelete alatt álló zombori kir. törvényszéki fogház, az apatini, kulai és hódásghy kir. járásbírósi fogházak és a szóntai rabmunkaházban elhelyezett rabok és foglyok 1890. évi élelmezésének együttes biztosítására f. évi szeptember hó 26-án d. e. 9 órakor hivatalos helyiségében zárt írásbeli ajánlatokkal egybekötött árlejtést tart.

Bánatpénz 800 frt. Kikiáltási ár: egy főt, étadagra 10-28 kr, 56 dgramm kenyérré 5-60 kr összesen: 15-88 krajcár.

Az árlejtési feltételek a hivatalos órák alatt a zombori kir. ügyészségnél, ugy a fennebb megnevezett kir. járásbírósi fogházaknál megtekinthetők.

Felhivatnak vállalkozni óhajtok, miszerint szabályszerűen felszerelt, bélyegzett és bánatpénzzel ellátott zárt írásbeli ajánlataikat az árlejtési határidőig a zombori kir. ügyészségnél nyujtsák be, illetve a szóbeli árlejtésnél személyesen vagy meghatalmazottjaik által jelenjenek meg.

Kelt Zomborban, a kir. ügyészségnél 1889. évi augusztus hó 12-én.

Dobák Béla,

kir. ügyész.

HIRDETMÉNY.

Az alóljegyzett igazgatóság a takarékpénztári választmányának mai napon 11. sz. a. hozott határozata alapján ezennel közhírré teszi, hogy a Zombori Takarékpénztárnál az ingatlanokra adandó kölcsönök, a leszámított váltók, a jelzálogilag biztosított váltókölcsönök és az értékpapírokra adandó előlegek után az eddigi 7° kamatok

**→ folyó augusztus hó 5-étől →
évi 6¹/₂^o-ra lettek leszámítva.**

A 10, 19¹/₂ vagy 25¹/₂ év alatti törlesztésre adandó új kölcsönök után a pénzfelvételkor 1²/₂^o irásdíj fizetendő, ellenben a többi üzletágakban úgy mint eddig, irásdíj nem számítatik.

Az eddigi 4° és 5°-os betételek után ezen kamatok továbbra is meghagyatnak és a 10° tőkekamatadót a Zombori Takarékpénztár ezentul is sajátjából fogja a betevők helyett megfizetni; de a fenti kamatleszállításoknak megfelelőleg

→ 1889. augusztus 5-től →

új betételek vagy kisebb betételek kiegészítése után 1000 frt-ig évi 5° kamatok, 1000 frt-tól bezárólag 5000 frt-ig **feltétlenül** 4¹/₂^o kamatok és a megfelelő kamatadó levonása nélkül fognak fizettetni.

Az új, vagy hozzáfizetések által 5000 frtot meghaladó betételek után a 4¹/₂^o kamatok csak azon esetben lesznek adhatók, ha az ilyen betételek, az utolsó betétel napjától számítva, legalább hat hónapig az intézetnél változatlanul meghagyatnak, különben úgy mint eddig, az ilyen nagyobb és rövid idejű betételek után csak 4° kamat és a megfelelő 10% kamatadó fognak fizettetni.

Zombor, 1889. évi augusztus hó 4-én.

A Zombori Takarékpénztár Igazgatósága
Barthol József s. k.

4-4

1232. sz.
tkvi 1889.

Arverési hirdetés.

A hódásági kir. járásbíró mint telexkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Szelinger József rácmiliticsi lakos végrehajtható kiskoru Unterreiner Éva s társai végrehajtást szenvedő elleni 100 frt tőkekövetelés és járuléka iránti végrehajtási ügyében a zombori kir. törvényszék (a hódásági kir. járásbíró) területén lévő, Rác Militics községében fekvő, a rácmiliticsi 227. sz. tjkvben kiskoru Unterreiner Éva Apollonia, Mihály, Erzsébet, György és Henrik nevén álló (702., 704/b.) r. sz. s 397. ö. i. sz. házra és 190 □ öl beltelekre — az ezen házat C. 5 alatt özv. Unterreiner szül. Arnold Apollonia javára bekebelezett haszonélvezeti jog sérelme nélkül, esetleg annak sérelmével az árverést 400 frtban ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az 1889. évi augusztus hó 19-ik napján délutáni 3 órakor Rác Militics községében tartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alul is eladatni fog.

Árverezni szándékozik tartoznak az ingatlan becsárának 10% át készpénzben, vagy az 1881. évi LX. törvények 42-ik §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. november hó 1-én 3333. sz. alatt kelt igazságügyi miniszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. e. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Hódásághon, 1889. évi március hó 30-án.

A hódásági kir. járásbíró mint telexkönyvi hatóság.

Hirdetés.

Alulírott, mint zárgondnok, a zombori kir. törvényszék telexkönyvi hatóságának 661/1889. számú végzése alapján ezennel közhírré teszem, miszerint a zombori 213. sz. tjkvben foglalt, Zomborban az apatini utcában 8. ö. i. sz. alatt levő, 6 szoba, beüvegezett széles folyosó és a szükséges mellékhelyiségekből álló kényelmes lakházat folyó 1889. évi november hó 1-én kezdődő bérletre, az ugyanazon házban levő egy emeletes gabonarakartárt pedig azonnali használatra bérbeadom.

Zomborban, 1889. augusztus hó 13-án.

Lippert Ferenc,

3-1

üggyvéd.

LAKÁS-VÁLTOZTATÁS.

Dr. RISNYÓVSZKY GÉZA nyugalmazott ezredorvos, az összes gyógytudományok tudora, lakását és rendelő helyiségét e hó 18-tól a főutcában levő Falcione Gusztáv (volt Gergurov) féle 164. számú ház első emeletére tette át, miről a n. é. közönséget tisztelettel értesíti.

Zomborban, 1889. augusztus 12-én.

Dr. Risnyóvszky Géza.

3-1

10176. sz.
1889.

Bérbeadási árverési póthirdetés.

Ezennel közhírré tétetik, miszerint a **tovarisovai határban fekvő Sulkovác nevű kincstári birtoknak** vagylagos bérbeadása iránt a folyó évi július hó 27-én hason szám alatt kibocsájtott hirdetés alapján **Tovarisován a község házában folyó évi szeptember hó 7-re kiírt árverés ugyanott nem délelőtti 9 órakor, hanem délután 3 órakor fog megtartatni s esetleg a következő napokban folytatatni.** — A hirdetés többi részei érintetlenül hagyatnak. Szeged, 1889. augusztus 6-án. **M. kir. államjósággazgatóság.** (Utánnomat nem díjazatik.) 2-2

Hirdetés.

Közjegyzői teendőikben s a szerb és német nyelvben jártas két segédet állandó alkalmazásra keres Fekete István, mint Mátics János újvidéki kir. közjegyző helyettese. Bizonyítványokkal felszerelt ajánlatok **Újvidékre, Fekete István** urhoz intézendők.

632. szám.
kig. 1889.

Arverési hirdetés.

Kulpin község alulírt elüljárói részéről ezenel közhírré tétetik, miszerint a község tulajdonát képező vadászterület az 1883. évi XX. t. e. 2. §-ában írt pontok figyelembe tartása mellett — a ferenc-csatornai területet kivéve — 1889. évi szeptember hó 29-től kezdődő hat egymásutáni évekre, vagyis 1895. évi szeptember hó 29-éig, **folyó évi szeptember hó 1-én d. u. 3 órakor** a község ház tanácstermében nyilvános árverés útján a legtöbbet ígérőnek bérbe fog adatni.

Kikiáltási ár a folyó évi haszonbéri összeg, vagyis o. é. 20 frt leszen, melynek 10%-a bánatpénzül az árverés kezdete előtt leteendő.

Az árverési feltételek a hivatalos órák alatt bármikor megtekinthetők.

Kulpinban, 1889. évi augusztus 11-én.

Mirkovics Lyubó,

aljegyző.

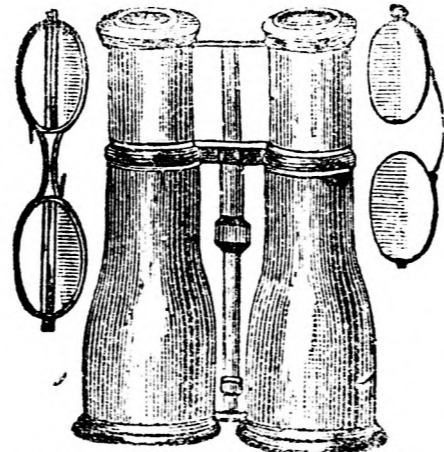
Nahlik Pál,

3-1

biró.

Látszer és sebészeti üzlet megnyitás.

Van szerencsém a n. é. közönség becses tudomására hozni, hogy helyben **Falcione Lőrinc-féle házban**, a „Vadászkiirt“ szálloda átellenében

látszer- és sebészeti üzletet

nyitottam.

Raktáron tartok dús választékban **csiszolt kristály- és szénvegyitékű szemüvegeket, csiptetőt (Zwicker)**, minden létező, u. m.: arany, ezüst, daubl, nikl stb. foglalásokban.

Nagy választék **színházi, mezei és tábori látesővek, orvosi (maximal) teshőmérők, lég-, víz-, bor-, ecet- és tejhőmérőkben.**

Mindezekon kívül a t. gazdász urak érdekébe ajánlom a raktáromon levő **időjelzőket**, melyek az idő változását pontosan jelzik.

→ Az optikai szakmába vágó javítások →

elfogadtatnak és azokat a legnagyobb pontossággal saját **javitó-műhelyemben** eszközlöm. Mindenemü használt vagy hibás üveget **becserélek**. Minden egyes szem, szemvizsgáló gép által lesz nálam megvizsgálva és pontos üvegek a szemnek kiszolgálva, mely a szemnek csak előnyére van.

Egyszermind ajánlom dús gyári raktáromat mindennemü

→ sebészeti árúkbán, →

sérvkötők, függeszkek (Suspensorium), irrigátor, fecskendők, tejszívók, légvankosok stb., orvosi, sebészeti és szülészeti használatra.

„Lombfűrészeti árúk egyedüli gyári raktára.”

Kérem a n. é. közönség b. pártfogását és vagyok

mély tisztelettel

TELTSCHE GÁSPÁR,

látszerész.